

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

עולם חסד יבנה

תזריע-מצורע תשפ"ה

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשפ"ה

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א
אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות
נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה יעקב דעלמאן הי"ו

אב"י בעיר לייקווד

לע"נ אמו האשה החשובה

מרת מרים שרה ע"ה

בת הרה"ג ר' אהרן יהודה זצ"ל

גלב"ע יום י"א לחודש טבת תשפ"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

עולם חסד יבנה

וצדקתם עומדת לעד (מסכת אבות פרק ב', משנה ב')

כתיב בקרא (תהלים ל"ו, ח'): מזה יקר חסדך וגו'. דרשו חז"ל (ילקוט רות רמז תר"ב): אמר רב אבין גדול כוחן של גומלי חסדים, שאין חסין לא בצל כנפי הארץ ולא בצל כנפי השחר ולא בצל כנפי השמש ולא בצל כנפי הכרובים ולא בצל כנפי החיות, אלא בצילו של הקב"ה, הדא הוא דכתיב מזה יקר חסדך א' ובני אדם בצל כנפיהם יחסיון (ספר חפץ חיים על התורה, פרשת בשלה, מעשה למלך אות ג').

בשב"ק העבר קראנו בתורה: (ויקרא י"א, ט'): ואת החסידה. ולמה נקרא שמה חסידה, שעושה חסידות עם חברותיה במזונות (רש"י שם).

ולכאורה יפלא, אם כן ששמה של החסידה מורה על מידת החסד שבה, הלא דין הוא שהחסידה תהא עוף טהור, שהרי לפי הרמב"ן כל טומאתם של העופות היא משום אכזריותם היתירה.

ברם אמר הרה"ק ה"חידושי הרי"ם" זי"ע, מאחר שהיא עושה חסידות רק עם "חברותיה", ואילו מי שאינה נמנית על חבורתה אין היא מסייעת לה במזונות, לפיכך הריהא באמת טמאה, בעיני מזונות אין להפלות בין חבר לזר, אין בודקין למזונות (מסכת ב"ב דף ט' ע"א)...

ובספר "עירין קדישין" מביא משמיה דהרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זי"ע שאמר, שיש חסידים נבערים מדעת החושבים שהימים לגמול חסד רק עם אנשים שנוסעים לרבם, ואם הם חסידים של רבי אחר אינם רוצים לעזור להם, ואף מתלוצצים עליהם, חסידים אלו הם בבחינת "חסידה" שהיא עוף טמא, יהודי שרוצה לטהר את עצמו, צריך לאהוב ולגמול חסד עם כל יהודי ויהודי...

ידוע שהרה"ק מרן בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע, לבו היה ער לצרות בני ישראל, ודלתו היתה פתוחה לרווחה לכל יהודי באשר הוא, והיה מוסר את לבו ונפשו לכל אחד לעזור לו בכל מה שאפשר.

בין חסידי וויז'ניץ החשובים, בלטה דמותו המיוחדת של הגבאי צדקה המפורסם הרה"צ רבי דוד לייב שווארץ זצ"ל, שהיה מרבה פעלים לצדקה וחסד באופן נפלא ביותר, הוא היה אוסף כספים מרובים לצרכי נישואי אלמנות יתומים ויתומות, או סתם עניי עמך, הייתי עמו להבחל"ח בקשרי ידידות, והיתה לי שייכות מיוחדת עמו.

פעם נכנס ר' דוד לייב למרן ה"אמרי חיים" זי"ע, ותיכף בהיכנסו התחיל ה"אמרי חיים" לדבר עמו אודות יהודי מסויים – שאינו מחסידי וויז'ניץ – שהוא נקלע למצב קשה, ויש לו הוצאות מרובות, והוא צריך להשיא את בנו ובנותיו שהגיעו לפרקן, ומצוה גדולה לעמוד לימינו לתמכו ולסעדו. ר' דוד לייב שהכיר היטב את מצבו של אותו פלוני, אמר לה"אמרי חיים": רבי, אני יודע ומכיר היטב במצבו, והרי כדי להעמידו על רגליו צריכים לאסוף כספים מרובים מאוד, ובכסף הזה הרי אפשר לתמוך ולהעמיד על רגליהם של אנשים מאנ"ש – חסידי וויז'ניץ...

מיד כששמע ה"אמרי חיים" את דבריו, התחיל להתאנח ולגנוח ואמר לו: איי ר' דוד לייב! מה קורה אתך?! גם אתה כבר מדבר מ"אנשי שלומינו"? האם לזה הייתי צריך לטרוח ולבנות את השיכון – כדי שיהודי כמוך יאמר "אנשי שלומינו"?... ותיכף פרץ ה"אמרי חיים" בבכי נרגש, וזה היה מספיק לר' דוד לייב, ומיד לקח את עצמו לעבודה, והתחיל לאסוף כספים לצורך אותו פלוני להעמידו על רגליו, עד שהשיא את כל צאצאיו!

שמעתי סיפור נפלא ביותר. בעיה"ק ירושלים התגוררה משפחה, שאחת מבנותיה - ילדה קטנה - היתה מתעוררת בקביעות בכל לילה, ולא מצליחה להירדם בחזרה עד שאחד ההורים מספר לה סיפור, ואז המשיכה לישון.

לילה אחת רצו ההורים ללכת להשתתף בשמחת חתונה מסויימת, וכשראו שהילדה ישנה טוב, החליטו שהם יזדרזו ללכת להחתונה לאחל "מזל טוב" להמחותנים ומיד לשוב הביתה, וחשבו שאפילו אם במקרה הילדה תתעורר באמצע, הרי יש לנו שכנים, ואם יקרה משהו מאוד דחוף הם בודאי יעזרו כמה שצריכים.

כעבור שעה קלה, התעוררה הילדה. היא התחילה לחפש את ההורים שלה, וראתה שאף אחד מהם אינו בבית, היא חיפשה שוב ושוב, פה ושם, וכשהבינה שאף אחד אינו בבית, התחילה לפחד מאוד חזק ולא ידעה מה לעשות, ואז פרצה בבכי מר. תוך כדי בכייתה, ראתה במטבח שעל הקיר תולה פתק ורשום שם מספר טלפון. היא נזכרה שאביה אמר כמה וכמה פעמים בבית, שלמספר הזה אפשר להתקשר רק אם זה ממש דחוף.

הילדה לקחה את הטלפון והתקשרה להמספר שהיה רשום בפתק. אדם אחד הרים את הטלפון, ושאל "מי זה?", אמרה הילדה "זו אני - מלכי". שאל האיש "מה את רוצה?", התחילה הילדה לבכות, ואמרה לאותו איש שבטלפון "אבי ואמי אינם בבית, אני לבד כאן, ואיני יודעת מה לעשות".

אמר לה האיש "הם הולכים לשוב בעוד שעה קלה הביתה, מה את צריכה?", אמרה הילדה "איך דארף א מעשה" [אני צריכה סיפור]. אמר לה האיש "אני יספר לך סיפור", ואז התחיל האיש שבטלפון לספר סיפור יפה ומרתק, והילדה נרגעה, ותוך זמן קצר

נרדמה, כשהבין האיש שהילדה נרדמה, סיים את השיחה והשיב את הטלפון על כנו.

ההורים חזרו הביתה, הם ראו שהילדה ישנה עמוקות, ונשמו לרווחה ששום דבר לא קרה, הם הפליאו את העובדה שבדיוק היום ישנה הילדה שנת ישרים, ולא התעוררה כלל לשמוע סיפור...

בבוקר התעוררה הילדה, וסיפרה להוריה בהתרגשות שבילילה סיפר לה איזה איש סיפור מרתק. ההורים התפלאו, ושאלו אותה "איזה איש סיפר לך סיפור?", סיפרה להם הילדה, שבאמצע הלילה התעוררה, וכשראתה שאף אחד מההורים אינם נמצאים בבית, נבהלה מאוד, ולכן לקחה את הטלפון והתקשרה לאותו אחד שהמספר שלו היה רשום על הפתק במטבח, והאיש סיפר לה דרך הטלפון סיפור נפלא, והיא התחילה לספר להוריה את הסיפור הנפלא שהאיש סיפר לה.

ההורים החווירו מיד, ושאלו אותה בתדהמה מוחלטת "מה?? את התקשרת למספר הזה?!", אמרה הילדה "כן!", אמרו לה הוריה "את יודעת מי האיש שהתקשרת אליו?", אמרה הילדה "לא, הוא לא אמר לי מי הוא, הוא רק סיפר לי סיפור", אמרו לה "זהו הגערער רבי כ"ק מרן אדמו"ר הפני מנחם!!", והמשיכו ואמרו "הלא אמרנו שלמספר הזה אפשר להתקשר רק אם זה סכנת נפשות ממש"!!!

ההורים לא ידעו את נפשם, הם הלכו למעונו של הרבי לבקש את סליחתו ולהתנצל על מה שקרה. חיך הרבי ואמר "ס'איז גארנישט געשען, דער עיקר איז אז די מעשה איז געלונגען" [לא קרה שום דבר, העיקר הוא שהסיפור הצליח]...

בפסוק נאמר (שמות ב', ה'): ותשלח את אמתה, שבתיה בת פרעה הושיטה את ידה לקחת את התיבה בה שהה משה רבינו, ואיתא ברש"י (שם) שנשתרבבה אמתה אמות הרבה.

ולכאורה נשאלת השאלה, הלא בת פרעה לא ידעה שיקרה לה כזה נס שידה תתארך הרבה אמות ותגיע עד לתיבה של משה רבינו, ולמה א"כ הושיטה את ידה לכתחילה?

מיתאמרא בשם הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע, שלמדים אנו מזה לימוד עצום כיצד עלינו לעזור להשני ולעשות חסד, שכן בבוא מעשה חסד לידי האדם, אל יחשוב בדעתו ואל יחקור ויהרהר אם המאמץ כדאי ואם הדבר בהישג יד, אלא קודם כל עליו לעשות את שלו – להושיט ידו! וכמו שאמר הרה"ק מקאצק זי"ע, שלעולם צריך אדם להשתדל לחתור אל המטרה לקיים מצוות גמילות חסדים ושאר מצוות תוך אמונה ובטחון שיוכל לקיים את המצוה אפילו אם המטרה היא ממנו והלאה, כי על האדם להושיט ידו ולעשות כמיטב יכולתו ולהיות בטוח כי בסופו של דבר ישיג את מטרתו, ובייחוד בדבר שיש בו משום פקוח נפש.

בין המ"ח דברים שהתורה נקנית בהן הנמנים במסכת אבות (פ"ו מ"ו), נמנה גם "הנושא בעול עם חברו". ולכאורה הדבר תמוה, דהגם שמידת נשיאות עול עם חברו דבר גדול הוא עד למאוד, אבל איזו שייכות יש לזה לקנין תורה.

ופירש הגה"צ רבי שמחה זיסל מקלם זצ"ל, שכל הדברים הנשנים שם הם קניינים בנפש האדם, להכין את האדם להיות בית קיבול לקבל את התורה, ולפי"ז גם מדות טובות כמו נושא בעול עם

חברו המה מקנייני התורה, שאין אדם עם מדות רעות יכול להיות בית קיבול לקבל את התורה הק', שאין התורה נכנסת למקום טמא אלא למקום קדוש וטהור.

מסופר שאצל הגאון האדיר רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל באו עסקנים וקרובי משפחה להתיעץ אודות בחור מבוגר שלא מצא שידוך מכיון שטיפל באמו הזקנה, ובכל הצעה לשידוך דרש מהמדוברת שתסכים לחיות בבית אמו, ולא היה מי שתסכים לכך, והם ביקשו מהגרש"ז שיסביר להבחור שלא זו הדרך. אך למרות בקשתם הצדיק הגרש"ז את מעשה הבחור, שאלוהו, אם כן לא ימצא שידוך? ענה הגרש"ז, אחד מדרכי המוסריות של לקיחת שידוך, הוא אשה בעלת מדות, ואם איננה מסכימה שתשרת את אמו הזקנה של הבחור אין היא בעלת חסד.

לימים שמע הגרש"ז שהבחור התארס עם אחת שהסכימה לחיות ביחד עם אמו הזקנה, ושלח לקרוא אליו את הבחור, ואמר לו: בזמנו המלצתי שדרכך נכונה, שכך הוא דרכה של אשה בעלת חסד, אבל לאחר שכבר מצאת את השידוך, ברצוני לומר לך שתסדר את אמך במושב זקנים, אין זוגתך צריכה לסבול, הגם שהיא בעלת חסד, אבל עליך מוטל החיוב לסדר את אמך ולא להכביד על זוגתך.

בעת שהגיע כ"ק מרן אדמו"ר מבוהוש זי"ע לגור בתל אביב, הזמינו "חזן" מסויים – יהודי ירא שמים – שיבוא לעבור לפני ה"עמוד" ולהתפלל בימים הנוראים בבית מדרשו של הרבי.

והנה הגיע היום הראשון של ראש השנה, החזן ניגש ל"עמוד" ומתחיל להתפלל, אך המתפללים לא האמינו למה שהם שומעים, כי למרות שהוא היה ירא שמים, מ"מ לא יכלו לומר עליו שמכבד את ה' בגרונו וד"ל, והם היו ממש מאוכזבים.

לאחר התפילה נכנסו הגבאים לחדרו של הרבי, ושאלו אם יכולים לרמז לחזן בעדינות, שלמחרת הוא לא צריך לטרוח לבוא להתפלל, והם כבר ימנו חזן אחר במקומו... אך הרבי אמר בנחרצות "לא! מחר הוא גם מתפלל"... וכך הוה, החזן התפלל גם ביום השני, וכל הקהל בעל כרחם יענו אמן...

לאחר ראש השנה ניגשו הגבאים אל הרבי, ושאלו "שמא עתה כאשר החזן חוזר לביתו, יש הזדמנות להודיע לו שהוא אינו צריך לטרוח לחזור ולבוא להתפלל ביום הכיפורים, כי יש חזן אחר שיכול להתפלל, והוסיפו ואמרו להרבי, שכמובן ששכרו לא יקופח, והוא לא יפסיד כלום, כי הם ישלמו לו את מה שהבטיחו לו, אבל לכל הפחות נרוויח שיהיה חזן המרוצה לקהל".

אך הרבי הגיב בחריפות ואמר "מה אתם חושבים, וכי באים לכאן לקנות "נוסח"?? כאן באים לקנות "מידות"!! – ולכן, החזן יחזור להתפלל כאן ביוה"כ ושמחת תורה בדיוק כמו שסיכמו אתו"...

מחותני הרה"ג רבי שמעון גאלדבערגער שליט"א ר"מ ביישיבה
דמאנסי סיפר לי דבר נפלא:

לאחר פטירתו של הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע, נכנסו אצל בנו מ"מ הרה"ק רבי נפתלי צבי זי"ע והראו לו את נוסח המצבה שכתבו על אביו, הנוסח היתה ארוכה מאוד, וכתבו שם את כל

מפעליו הכבירים לה' ולתורתו וכל מה שפעל לאחב"י להחיות עם רב, וביקשו ממנו שיגיה את הנוסח.

לאחר שעבר על כל הנוסח, אמר להם שאין לו מה להוסיף חוץ מארבעה מילים שלדעתו הוא העיקר, וביקש שיוסיפו את המילים "ושתל בהם מידות טובות"...

פעם כשמסר הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל שיעור בשיבת פוניבז' בימי 'ירחי כלה', על הסוגיא ד'מיגו שהוא דופן לסוכה הוי דופן לשבת' (סוכה דף ז' ע"א), השתתף בין מקשיבי השיעור יהודי פשוט והמוני, ודימה ועירבב בין שני ענינים בש"ס שאינם קשורים זה לזה כלל. ושאל מהראש ישיבה דהרי "מיגו להוציא לא אמרינן?"...

הציבור שהבין את ריחוק הענינים החל לחייך, אך רבי שמואל רצה לשמור על כבודו, ועל אתר ענה לו בחביבות "קושיא נפלאה, אך מיגו להוציא ולהכניס אמרינן"! השואל נהנה מאד, והשיעור המשיך.

כ"ק מרן אדמו"ר מטשאקאווא הגאון הגדול רבי שלמה געשטעטנער שליט"א רב שכונת גבעת משה בעיה"ק ירושלים ומו"צ ה"עדה החרדית" סיפר על מדת ההכנסת האורחים הנפלאה של אביו הגאון האדיר רבי נתן געשטעטנער זצוק"ל, וכך סיפר:

הענינים שהגיעו לביתנו ברחוב דבורה הנביאה בבני ברק, היו מאוד משונים בלבושם ובהתנהגותם. ומטבע הדברים בקיץ היה קשה הרבה יותר לשבת בסביבתם, אבל זה לא מנע מהם לקבל את

כל היחס, הם קיבלו הראשונים את האוכל, היו שרים את השירים שלהם, הם פשוט קיבלו הרגשה שהם בבית שלהם.

היה יהודי מסכן שדפק פעם בביתנו בשעה 1:00 בלילה. האמת, שאצל אבא שלי זה לא היה מאוחר, כי הוא היה הולך לישון בשעה 3:30 לפנות בוקר. היהודי היה רעב, ונפשו חשקה בחביתה (ביצה מטוגנת). אבא שלי עזב את הגמרא וניגש בשמחה למטבח לקיים את החסד בגופו, למרות שהוא לא היה מנוסה בזה, וטיגן לו את החביתה לשביעות רצונו. אבל אז הגיעה דרישה נוספת – כוס קפה, אבל עם חלב חם. לא מים חמים עם חלב, אלא חלב חם. אז אבא ניגש למקרר והוציא פינג'ן מיוחד וחימם לו את החלב.

היה קבצן אחד שהיו עליו רינונים, ואחד מעסקני בני ברק פנה לאבי זצוק"ל ואמר לו שצריך להרחיקו ולא לארח אותו. אולם אבי השיב לו, שיהודי שמבקש לאכול אי אפשר לסרב לו, וע"פ הלכה צריך עדים להוכיח שהוא לא בסדר, ואולי היתה זו רק מעידה חד פעמית מצידו, ואולי הוא חזר בתשובה וכו'. משראה העסקן שדבריו אינם מתקבלים על דעתו של אבי, פנה להרב שך זצ"ל, להתלונן בפניו על אבי שעדיין מומשיך לארח את אותו קבצן. ואכן הרב שך שלח שליח לאבי ודרש ממנו שלא לארח את הקבצן הזה.

אבא שלח אותי כשליח אישי מטעמו בחזרה להרב שך, זה היה במוצאי שבת, לפני 50 שנה, הייתי אז בחור צעיר, נקשתי על הדלת ברחוב ראב"ד, להפתעתי, הרב שך פתח לי את הדלת בעצמו ללא גבאים, הוא הכניס אותי לסלון, אני זוכר בדיוק מה הוא למד אז – גמרא בבא בתרא בדף ק"ו, בכרך של מהדורת 'פנינים', הוא הורה לי לשבת בראש השלחן, כשהוא יושב בצד.

מסרתי לו את דברי אבי, שאיך אפשר לסרב ליהודי שמבקש להתארח לאכול בשבת, כי בשיטה הזו הרי אי אפשר להכניס אף

אחד הביתה, פלוני מדבר באמצע קדיש, אלמוני מדבר לשון הרע...
הרב שך שמע ואמר "תמסור לאביך שהוא יכול לתת לו לאכול..."

בפסוק נאמר (בראשית י"ח, ד'): יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם.
ולכאורה למה אמר אברהם אבינו אל הנער להביא רק "מעט" מים.
ואמר הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל, דהנה אמרו חז"ל (מס' בבא מציעא דף פ"ו ע"ב) "יוקח נא" על ידי שליח, ואברהם אבינו לא
רצה לעשות חסד על חשבון השליח וכוחו, ולכן אמר "מעט מים"...

מסופר, שפעם אחר הסעודה לא היה על השולחן רק מעט יין
לכדי כוס של ברכה, ובתוך כך שמע הרה"ק רבי שמואל מקאמינקא
זי"ע מאיש אחד שהיה עומד מן הצד שהיה מתאנח, ונטל הרה"ק
תיכף הכוס עם היין ונתן אותה לאיש הזה, וראה שהקהל תמהים על
זה, כי למה נתן לו את מעט היין שהיה לו על כוס של ברכה.

אמר להם הרה"ק: תבינו, ברכת המזון אם טעון כוס אם לא, הוא
מחלוקת הפוסקים, ואפילו למ"ד שטעון כוס, הוא רק מדרבנן, ברם
להוציא אדם רגע אחד מן מרה שחורה, הוא ודאי מדאורייתא...

מסופר על הגה"צ רבי יוסף רוזנבלום זצ"ל ראש ישיבת שערי
יושר (שנסתלק אחרון של פסח תשע"ז), שבסוף ימיו היו לו שני
גבאים, אברכים בני תורה, שעזרו לו בהליכתו לבית המדרש וכדומה.

פעם בעת שהגיע לביהמ"ד עם שני הגבאים שלו, הורה להם לפתע שיעזבוהו, וילכו לדרכם, ויתנו לו לעלות המדרגות בעצמו. היה זה כמתמיה בעיניהם, כי הלא קשה לו מאד הליכתו במדרגות מחמת חולשתו, ברם שמעו בקולו והלכו לדרכם, ואכן ראש הישיבה הטריח את עצמו לעלות לבד באפיסת הכוחות.

לאחר זמן שאלו הגבאים את ראש הישיבה "מה פשענו ומה חטאנו ששלח אותנו, והטריח את עצמו כ"כ לעלות את המדרגות בעצמו בלי עזר", ענה ראש הישיבה ואמר להם: הנה בעת שהגענו לבית המדרש, הבחנתי שם בזקן אחד שעמד לפני הביהמ"ד, הזקן היה לו מטפל נכרי שעוזר לו ללכת, וחשבתי לעצמי, שאם הזקן יראה שיש לי שני אנשים יהודים שעוזרים לי, ואילו הוא יש לו מטפל שאינו יהודי, הדבר יכול להכאיב לו מאוד, ולכן העדפתי להטריח את עצמי מאשר לגרום להזקן צער ועגמות נפש חלילה...

לאחר חתונתי הייתי אצל הרה"צ רבי אלי' ראטה זצ"ל מושב"ק של הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע – וביקשתי ממנו הדרכה על הקמת ביתי החדש. אמר לי ר' אלי', שבביתי יהיה תמיד מוכן מזונות מיוחד לכל הבאים לאסוף כסף, כי בודאי הם רעבים וצמאים...

בפסוק נאמר (בראשית כ"ד, ב'-ד'): ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי, ואשביעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ אשר לא תקח אשה לבני הכנעני וגו', כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק.

כשביקש אברהם מאליעזר שיחפש עבורו שידוך ליצחק בנו, השביעו בשבועה חמורה שלא יקח אשה לבנו מבנות הכנעני, ואמר לו "כי אל ארצי ואל מולדתי תלך". ונשאלת השאלה, מדוע אסר עליו לקחת אשה מבנות הכנעני, והלא גם משפחתו של אברהם אבינו כולם עובדי אלילים היו, ובמה טובים הם מן הכנעניים.

מתרצים בעלי המוסר, שגורעים היו הכנעניים מאוד, כי מלבד היותם עובדי אלילים היו אף מושחתים במדות, ושחיתות במדות עוברת בירושה לבנים, לא כן אנשי ארץ מולדתו של אברהם, אמנם הם היו עובדי אלילים אך לא היו מושחתים במדות, ושחיתות בדעות אינה עוברת בירושה, לכן ביקשו אברהם שילך דווקא לארץ הולדתו.

בפסוק נאמר (בראשית כ"ד, ט"ז): וירץ העבד לקראתה. ואי' ברש"י, שעלו המים לקראתה. ותמה הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע, כיון שראה ממנה המופת הגדול הזה שעלו מים לקראתה אין לך הוכחה גדולה מזו, ולמה עוד היה צריך לסימן של הגמיאני מים.

הוא מוטיב והוא מפרק, אלא מכאן ראיה, שעיקר ההוכחה למהותו של אדם, הוא ממידות טובות ולא ממופתים.

מפי הגה"צ רבי מאיר מאזוז זצ"ל

הגה"צ רבי מאיר מאזוז זצ"ל ראש ישיבת "כסא רחמים" (שנסתלק בשביעי של פסח תשפ"ה) אמר לי, שנהגו בטונים (טוניזע), שמיד כשהתחיל הילד לדבר קצת, לימדו אותו לברך ברכת "שהכל" על יניקתו, ומספרים שכן נהג הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע. ומספרים שהגאון רבי זעלמעל'ע מוואלאזין זצ"ל בהיותו תינוק בן ב' שנים, לימדה אותו אמו לברך על יניקתו ברכה "על מיץ שדים".

הפני הקודש, הודעות,
המלכיות והשמיים הקודש
על בדיקת ההודות • חלק ז'

העולם החרדי

מוסף מיוחד > חג הפסח תשפ"ה

אפיקומן נדיר

בליל הסדר - ליל ב' דפסח תשפ"ה - בלוס אנג'לס

מסר מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א לבנו הרה"צ אב"ד אלעד שליט"א

מצה של אפיקומן

ואמר "דאס איז פאר'ן סאנטובער רב" - ובירך את הרב בברכות לרוב

שולחן הסדר של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א בלוס אנג'לס

עים חיים

מספרים על הגאון הקדוש רבי יהודה אסאד זצ"ל.
שפעם אחת קיבל במתנה מקל, שראשו היה של כסף,
ולמחרת

ראוהו חולך ברחוב, כשהחלק למעלה המצופה כסף
נחתך ואיננו.

שאלוהו למה חתך רבינו את המקל, השיב, מפני
שהמקל היה מידי ארוך... שאלוהו שוב, מפני מה חתך
רבינו את החלק שבראש המקל המצופה כסף, והלא היה
יכול לחתוך את המקל מתחתיתו, השיב, למטה – שם היה
טוב...

נועם שיח סאנטוב

בי צדוק

די שאלה וואס מ'פרעגט נישט

אב"ד סאנטוב

(גליון נועם שיח סאנטוב,
פסח תשפ"ד)

כשר'ן לעפלעך און גאפלעך אויף פסח וכדומה.
פארוואס אבער קומט נישט קיינער פון די
שטאטסלייט פרעגן וויאזוי לייגט מען אריין דעם
ריינעם כזית מצה, אין א מויל וואס איז א גאנץ יאר
טמא געווען בכל דבר אסור, שקר, רכילות און לשון
הרע וכדומה...
דער סטריקובער רב האט דאס געזאגט מיט אזא
התרגשות, אז די גאנצע קהילה האט אנגעהויבן צו
וויינען.

ביי דער שבת הגדול
דרשה האט דער רב פון
סטריקוב רבי דוב בעריש ראזנבערג זצ"ל אנגעהויבן
און געזאגט: מענטשן קומען מיד פרעגן שאלות
בעניני פסח, דער קומט מיט א שאלה וויאזוי צו
כשר'ן א פאס בארשט, און דער פרעגט וויאזוי צו

מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א
בלוס אנג'לס
פסח תשפ"ה

ביים מלוה מלכה לטובת ביהמ"ד סאנטוב - האדמו"ר מקאסוב לעיקוואד שליט"א באגריסט הרה"צ ר' ישראל האגער שליט"א בן האדמו"ר מוויז'ניץ מאנטריאל שליט"א.

קדישקעס

שטייט אין חז"ל, אז לעתיד לבוא וועלן אלע בתי כנסיות אין חוץ לארץ ארויפגיין קיין ארץ ישראל, אז מ'דרייט זיך אין בארא פארק און מ'זעט צענדליגער שולן און ווי אויף יעדער גאס זענען דא צוויי דריי בתי מדרשים, אז מ'וועט ארויפטראגן די אלע בתי מדרשים קיין ארץ ישראל, וועלן דאך איבערבלייבן אסאך לעכער, וואס וועט מען שוין מיט די אלע לעכער? זאגט דער ראש ישיבה הגאון האדיר [רבי שאול אלטר] שליט"א: מ'וועט נעמען אלע פיצא-סטארס פון ארץ ישראל, און מ'וועט עס אריבערפירן קיין בארא פארק אנצופילן די לעכער...

הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א, אין גליון 'נועם שיח' נאך א באזוך פונעם ראש ישיבה אין לעיקוואד.

משולחן הקוראים

לכבוד מערכת "אפריון לשלמה"

יישר כח גדול על הגליון "נועם שיח - די זיסע יארן", דברים נפלאים אודות מרן אדמו"ר שליט"א, שאירע לו במשך שנות המסתרים - די אכצן זיסע יארן.

וברצוני להוסיף דבר חשוב מאד: סיפר לי הרה"ג ר' משה פרידמאן שליט"א (בן הגה"צ רבי אליעזר דוד זצ"ל) מה שבדידיה הוה עובדא לפני הרבה שנים, שהיה ר"מ בישיבת "נזר התורה", ולמדו אצלו בניו של הרה"צ רבי ישראל האגער שליט"א (כעת מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א), בעת גלותו ל"ע מעל שלחן אביו הגה"ק בעל "ישועות משה" זי"ע.

פעם אחת הגיע אליו הרה"צ הנ"ל ואמר לו שמבקש ממנו מאוד שילמד עם בניו ספרי מוסר, כי הוא חושש על בניו שמא יגדלו ח"ו בלי מידות טובות (בגלל ה"מצב" שלו), כי אולי אינם מפרגנים לאחיו (ובלשוננו: זיי זאלן חלילה נישט וואקסען מושחתים, אפשר פארגינען זיי נישט דעם ברידער).

ועשה הרה"צ אתו חשבון, שאם יגיע ר' משה במונית מהישיבה לביתו, אז ירוויח בזה עשרים דקות, ועל כן הוא משלם לו את המונית, כדי שבעשרים דקות הללו יוכל ללמוד עם בניו ספרי מוסר...

תודה רבה על דבריו המשמחים ב"נועם שיח" - דבי מלכא בגילופין י"ז (פרשת כי תשא תשפ"ה, מס' 275).

הוספה קטנה להסיפור עם רבי יענקעל'ע זיע"א (עי"ש עמוד ט'), הוא אמר שחוק מהסגולה "לקפל את הטלית", יש סגולה "לקפל את השרוולים" ולעזור לבני ביתו לנקות את הכלים, ובלשוננו: "ארויפשארען די ארבעל און וואשען דאס געשיר".

בברכת הצלחה גדולה ומרובה

צבי יעקב לעהרער

ירושלים עיה"ק

מיט דעם האט ער אַ פראבלעם??

בשבע שטעל"ט (פרשת שמini תשפ"ה) שאלני אחד: האם אצלכם נוהגים לאפות "שליסל חלה" [חלת מפתח] בשבת שאחר חג הפסח? עניתי לו: כן, בודאי! אמר לי הלה ששמע לאחרונה, שבימי קדם היה איזה אומה מבין הגוים, שהיו נוהגים לאפות "שליסל חלה", ואם כן יש בזה חשש חמור של "חוקות הגוים" (עי' יו"ד סימן קע"ח).

סיפרתי לו, שלפני למעלה מארבעים שנה, ביקר באמריקה הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע, וערך שבת בבארא פארק. אני הייתי אז בחור בישיבה, והמגיד שיעור מסר "שמועס" להבחורים, והזהיר שאף אחד לא ילך להשתתף בעת עריכת ה"טיש" [השולחן הטהור] של הרבי, והתבטא: אַ "טיש" איז ביטול תורה, און בפרט ישיבה בחורים וואס זיצן און לערנען האבן זיכער נישט וואס צו זוכן דארטן ["טיש" הוא ביטול תורה, ובמיוחד בחורי ישיבה היושבים באהלה של תורה בודאי אין להם מה לחפש שם]...

זכיתי להשתתף עם הרבי במהלך כל סדרי השבת, היתה זאת שבת מרוממת מאוד. אחר שב"ק נכנסתי אל הרבי זי"ע, וסיפרתי לו מה שאמר המגיד שיעור. בשמעו את דבריו של המגיד שיעור, נתלה רבינו באש קודש, ופנה אלי ואמר: פרעג דעם מגיד שיעור, צו שטיין ביי די שפיגל און קעמען די "טשופיק'לעך", דאס איז נישט ביטול תורה?? שטיין ביים שפיגל און מאכן "קרח" ביי די זייטן, דאס איז נישט ביטול תורה?? צו מאכן הכנה אויף דער הייליגער שבת מיט "כדורגל" (football), דאס איז נישט ביטול תורה?? אידן קומען זיך צוזאם צו זינגען שירות ותשבחות לקל חי, מיט דעם האט ער אַ פראבלעם!!...

[תשאל את המגיד שיעור, האם לעמוד אצל המראה ולסרק את הבלורית, זה אינו ביטול תורה?? האם לעמוד אצל המראה ולגלח את הצדדים, זה אינו ביטול תורה?? האם לעשות הכנה לשב"ק ע"י משחק כדורגל, זה אינו ביטול תורה?? יהודים מתאספים יחדיו לשיר שירות ותשבחות לקל חי, עַם זה יש לו בעיה!!]...

אמרתי ליהודי הנ"ל: צו גיין מיט אַ גרויסן טשופ, איז דאס נישט "חוקות הגוים"?? צו גיין מיט געוויסע קליידער ווי מ'גיט היינט אנגעטון, איז דאס נישט "חוקות הגוים"?? איך זע נישט אז מ'זאל האבן מיט דעם אזא פראבלעם!! אבער אַ מנהג ישראל פון "שליסל חלה", וואס יסודותו מהררי קודש, וואס מ'האט זיך אזוי געפירט אינעם פריערדיגן דור און אין דורות פריער, וואס גרויסע צדיקים ווי דער הייליגער אפטא רב זי"ע און נאך צדיקים, האבן זיך אזוי נוהג געווען, מיט דעם האט מען אַ פראבלעם?? דאס איז קלאר, זאג איך אים, אז אויב ס'איז טאקע געווען אַ געוויסע אומה וואס האט זיך אזוי געפירט, האבן זיי דאס גענומען פון די אידן...

[ללכת עם בלורית מגודלת, האם זה אינו "חוקות הגוים"?? ללבוש מלבושים מסויימים שלובשים בזמננו, האם זה אינו "חוקות הגוים"?? אינני רואה שיש עם זה כל כך בעיה!! אבל מנהג ישראל של "שליסל חלה", אשר יסודותו מהררי קודש, וכך נהגו בדור הקודם ובדורות שלפניהם, אשר צדיקים גדולים כמו הרה"ק מאפטא זי"ע ועוד צדיקים נהגו כן, עַם זה יש בעיה?? זה ברור, אני אומר לו, שאם אכן היתה אומה מסויימת שנהגו כן, לקחו זאת מבני ישראל]...

